

TALVISOTA KUHMOSSA

III/ 27 SOTAPÄIVÄKIRJA KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä sotapäiväkirjasta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2014

P 3631

III/JR 27

Pataljoona Airimo, Kemin pataljoona

SOTAPÄIVÄKIRJA

18.1940 – 31.3.1940

Pataljoona perustettiin Kemissä Joulukuun 1939 alkupäivinä Perä Pohjolan sotilasläänissä Kemin Sotilaspiirin alueen miehistä. Pataljoona siirrettiin Kemistä Suomussalmelle 8-10.12.1939, missä osallistui ankariin Suomussalmen taisteluihin. Suomussalmen voittoisten taistelujen jälkeen pataljoona siirrettiin tammikuun viimeisinä päivinä Kuhmon rintamalle. Pataljoonan komentajaksi määrättiin kapteeni Aarne Airimo.

18.1.1940		Rykmentin puhelinsanoma, joka koski pataljoonan lähettämistä Suomussalmelta Kuhmon rintamalle.
19.1.1940	04.45	Majoitusosasto lähti liikkeelle.
	09.30	Puhelin sanoma. Varoitus desanteista. Marssivalmisteluja.
	15.30	Pataljoona lähti marssien Kokkojärven tienhaaran maastoon, jossa oli määrä tapahtua kuormaus autoihin. Kuormasto seurasi jääden Saukkoon.
	17.00	Komentaja rykmentin komentopaikalla. Rykmentin siirtokäsky. (liite N:o 35).
	19.00	Ruokailu noin klo 19.00 Kuhmon tienhaaran itäpuolella. (Raatteen tie).
	22.00	Kuormaus alkoi. Autoja oli vähän. Saatiin mahtumaan Esik.K, puolet 7.K:sta. Loput 7.K:sta ja KKK majoittuivat tienhaaran maastoon, mistä niiden kuljetus tapahtui vasta seuraavan päivän iltana.
20.1.1940		Yö matkalla. Oli ankara pakkaneen ja täyteen sulleet kuormavaunut.
	08.00	Perillä Kuhmossa Kiekin tien varressa Heikkilän maastossa. Majoittuminen tapahtui sisä-, ja ulkotiloihin. Lepoa.
21.1.1940		Lepoa ja saunomista.
	19.00	Saapui osa kuormastosta. KKK ja 7.K:n loppuosat myös saapuivat.

22.1.1940	02.30	Pääosa kuomastosta saapui. Lepoa. saunomista sekä ase-, ja varustehuoltoa.
23.1.1940	14.30	Valmistava puhelintieto telttarakennusosaston lähettämisestä. Vihollisen lentotoimintaa.
	20.00	Käsky yksiköille. (liite N:o 36).
24.1.1940	01.15	Tuli puhelinmääräys. Pataljoonasta on lähetettävä viisi hevosta Polvelaan. Hevosten mukana kaksi pahviteltoa.
	01.30	Käsky yksiköille. (Liite N:o 37).
	03.10	Rykmentin käsky siirtovalmisteluja varten. (Liite N:o 38).
	04.00	Hevoset lähtivät.
	06.10	Telttarakennusosasto lähti luutnant Björklundin johtamana.
	21.00	Rykmentin puhelinkäsky siirtymisestä uudelle leirialueelle tulevan yön aikana.
	21.30	Käsky yksiköille. (Liite N:o 39).
	23.20	Rykmentin siirtymiskäsky. (Liite N:o 40).
25.1.1940	01.00	Pataljoona lähti marssimaan. (Korkean kylän, Rajavaaraan).
	04.30	Puolen tunnin marssilepo. Kahvi. Loppumatkasta marssia hidasti pioneerien aurausauto ja jyrkät mäet.
	10.45	Pataljoonan viimeiset osat saapuivat leiripaikalle. Leiriytyminen ja lepoa.
	18.00	Rykmentin ryhmityskäsky. (Liite N:o 41).
26.1.1940		Korsujen tekoa. Suoritettiin ase-, ja varustehuoltoa.
27.1.1940		Korsujen kaivamista.
	15.30	Rykmentin esikäsky siirtymisestä ja käsky majoitustiedustelusta puhelimella. Käsky yksiköille. (Liite N:o 42).
	16.15	Majoitustiedustelijat lähtivät.
	21.15	Annettiin rykmentin siirtymiskäsky. (Liite N:o 43).
	23.00	Pataljoona lähti marssimaan uudelle leirialueelle.
28.1.1940	02.00	Pataljoona oli perillä Kälkäsenjärven pohjoispuolella. Leiriytyminen. Päivällä kaivettiin suojahautoja ja levättiin.
	09.30	7.K.n ilmoitus majoittumisestaan.
	15.00	Komentaja palasi rykmentin komentajan puheilta. Komppanian päälliköille annettiin käsky seuraavan päivän toiminnasta.

- 21.35 Rykmentin hyökkäyskäsky. (liite N:o 45).
- Pataljoonalle alistettiin kranaatinheitinjoukkue Lehtinen, ja panssarintorjuntajoukkue Sipilä.
- 29.1.1940 Siilasvuon joukkojen suurhyökkäys mottien muodostamiseksi.
- 04.00 Pataljoona aloitti siirtymisen ryhmitysmaastoon.
- 05.30 Aloitettiin eteneminen I pataljoonan varmistuslinjan läpi. (Kälkäsen eteläranta).
- 07.30 Saavuttiin Lehtovaaraan. Ei kosketusta viholliseen. Jatkettiin etenemistä pataljoonan pääosilla Reuhkavaaran suuntaan, joukkue Rönty 7.K:sta Loson suuntaan.
- n. 10.00 Saavuttiin tien varteen ”ryssä” hakkausaukean reunaan. Tiellä liikkui autoja. Ammuttiin kenttäkeittiötä vetävä hevonen. Katkaistiin puhelinlangat. Asetettiin varmistus maantien varteen itään ja länteen. Vähän myöhemmin oli laukaustenvaihtoa katkaisemisaikana itäpuolelle ilmestyneiden vihollisten kanssa.
- 14.00 Hyökkäystä jatkettiin, 9.K tien eteläpuolella, 7. ja 8.K pohjoispuolella. Hyökkäys pysähtyi Reuhkan korsuaukeitten laitaan.
- 17.00 Lähettiin Vuoriston komppania kiertämään korsuja ympäröivän jängän pohjoispuolitse, tehtävällä katkaista pääosallaan tie Loson ja Reuhkan väliltä ja lähettää joukkueen vahvuinen tiedusteluosasto Losoon. Tien katkaiseminen ei onnistunut. Komppania sai käskyn palata. Tiedusteluosastona toiminut joukkue totesi Loson miehitetyksi ja hyvin varustetuksi. Saavutetut piiritysasemat varmistettiin ja leiriydyttiin.
- 30.1.1940 04.00 Rykmentin käsky hyökkäyksen jatkamisesta. (Liite N:o 46).
- 07.00 Hyökkäys alkoi. Eteneminen pysähtyi, kun vihollinen samaan aikaan yritti pienehköllä hiihto-osastolla saarrostavaa vastahyökkäystä. Hyökkäys torjuttiin. Koko päivän käytiin tulitaistelua molemmin puolin maantietä. 9.K siirsi etulinjaansa jonkin verran eteenpäin. (Liiitteenä on piirroksia, joista ilmenee puolustusryhmitys Reuhkan piirityksen aikana).
- 23.00 Reservinä ollut 7.K lähti etenemään tien pohjoispuolta Losoa kohti.
- 31.1.1940 Aamuyöllä 7.K leiriytyi Loson pohjoispuolelle.
- 02.30 Ilmoitus 1.K:n päälliköltä, luutnantti Hyvöseltä, että komppania on saavuttanut Ukonvaaran. (liite N:o 47). Tieto välitettiin puhelimesta rykmentin komentajalle.
- 11.20 Ilmoitus luutnantti Hyvöseltä: Komppania on saavuttanut Löytövaaran. (Liite N:o 48). Välitettiin puhelimesta.
- 11.30 Saatiin puhelimesta käsky jatkaa hyökkäystä tavoitteena Löytövaara. Irrotettiin Reuhkasta vänrikki Vierimaan johtoon osasto, johon kuului 7., 8. ja 9.K:sta kustakin joukkue ja lisäksi II pataljoonasta saatu joukkue.

- 16.00 Osasto lähti etenemään Losossa olevan komppania Vuoriston kautta, tehtävällä edetä Löytövaaraan ja ottaa siellä yhteys osasto Mankoseen sekä puhdistaa samalla välimaasto.
Tiedoksi Ukonvaaraan. Puoli joukkuetta 4.K:sta kersantti Ala-ahon johdolla kenttävartioon.
Yön aikana Reuhkassa panssarintorjuntatykki oikealle 9.K:n lohkolle suora-suuntausasemaan. Päivän valjettua ammuttiin n.s. isoa korsua ja todettiin jonkin verran sillä olleen vaikutusta. Tykin miehistössä syntyi tappioita.
Puolenpäivän aikaan ilmestyi tielle kolme hyökkäysvaunua. Yksi niistä jäi taaemmaksi metsä suojaan, kahden vaunun ja niiden perässä yhden auton jatkaessa matkaansa ison korsun kohdalle. Siihen tuhottiin yksi hyökkäysvaunu ja auto. Yksi hyökkäysvaunu ajoi aivan 9.K:n etulinjan tasalle, jossa sitä yritettiin tuhota kasapanoksella. Ammuskeltaessa noin tunnin ajan hyökkäysvaunu siirtyi taakse, jonne se tuhottiin panssarintorjuntatykin tulella.
- 1.2.1940 08.00 Vänrikki Vuoristo ilmoitti puhelimella vihollisen hyökkäävän hänen asemiaan vastaan. Hyökkäys torjuttiin. Osasto Vierimaa, johon oltiin puhelinyhteydessä, sai käskyn jatkaa etenemistään.
- 14.00 ”Ryssä” uudisti saarrostavan hyökkäyksen Losossa olevaa Vuoriston komppanian asemia vastaan. Vänrikki Vuoristo sai käskyn irtautua taaemmaksi. Sitä ennen oli kuitenkin osa komppaniaa jäänyt saarroksiin, josta se murtautui läpi. Tilanne on epäselvä.
- 16.00 Lähetettiin 60 miehen osasto, (7 K:sta, komentojoukkueesta ja pioneereja) vänrikki Vuoriston johdolla Losoon, tehtävällä pyrkiä osasto Vuoriston entisiin aseisiin ja avustaa siellä mahdollisesti edelleen saarroksissa olevia.
- 18.00 Lähetettiin käsky Vuoristolle lähettää ryhmä ottamaan yhteyttä Vierimaahan. Vierimaasta ei ole mitään tietoja sen jälkeen kun hän ennen Vuoriston saarroksiin joutumista oli ollut puhelinyhteydessä Vuoristoon.
- 20.00 Osasto Vuoristo saapui Loson entisiin aseisiin. Vihollinen oli vetäytynyt pois ja sen kuultiin Kaivautuvan Losossa.
- 20.30 Lähetettiin pioneerivänrikki Laitinen ryhmän kanssa yrittämään yhteyttä Vierimaahan.
- 21.00 Vuoristo palasi Reuhkaan jätettyään varmistuksen Lehtovaara Loson väliselle tielle.
- 21.00 Lehtovaarasta soitti vänrikki Vierimaan lähettämä yhdysmies, joka pyysi toimintaohjetta.
- 21.30 Vierimaan ilmoitus saapui. (Liite N:o 50).
- 22.00 Osasto Vierimaa saapui Lehtovaaraan. Komppania oli edennyt maantien pohjoispuolista maastoa, jossa liikkumista hidasti maaston hankaluus ja orientoitumisvaikeudet. Aamulla komppania oli vähän aikaa levossa tulilla ja jatkoi etenemistään osuen maantielle ”ryssän” varustettujen asemien kohdalle, lähelle Löytövaaraa. (Vert. liite N:o 50). Siitä komppania vetäytyi taaemmaksi ja sitten palasi entiselle leiripaikalleen. Kuultuaan Vuoriston joutuneen saarroksiin ja kun ei saanut yhteyttä pataljoonaan, Vierimaa palasi Lehtovaaraan. Osastosta oli lähetetty useita partioita ottamaan yhteyttä kapteeni Mankoseen. Osa partioista pääsikin perille.

2.2.1940	01.00	Partio Laitinen saapui.
	11.00	Osasto Vierimaa lähti Reuhkasta Niskavaaran ja Ukonvaaran kautta Losoon. Joukkue Rönty eteni samanaikaisesti Lehtovaaran suunnasta. Vierimaan mukana on konekiväärijoukkue Kettunen.
	13.30	Lähti joukkue 7.K:sta tien pohjoispuolta, puhelinlinjaa myöten, Rönnyyn joukkueen vahvennukseksi. Rönty eteni noin 500 metrin päähän Lososta.
	15.15	Ilmoitus vänrikki Vierimaalta. (Liite N:o 51).
	20.20	Ilmoitus vänrikki Vierimaalta. (Liite N:o 52).
	21.00	Adjutantti lähti ottamaan yhteyttä Vierimaahan, tehtävällä viedä käsky etenemisen jatkamisesta ja Loson varmistamisesta sekä yhteyden ottamisesta osasto Röntyyn.
	22.00	Ilmoitus, että Vierimaan lähettämä yhdyspartio oli saanut yhteyden pohjoispuolella 7. komppaniaan. Reuhkassa tilanne on ennallaan.
3.2.1940	03.00	Saapui puhelinkäskey, jonka mukaa on irrotettava noin komppanian vahvuinen pioneeriryhmä ja panssarintorjuntatykki. Osasto lähettää sen Lassilan käyttöön Ukonvaaraan. Kapteeni Lassilalla oli tehtävänä, oman pataljoonansa pääosilla, siirtyä Ukonvaaraan toimintaa varten Löytövaaran suunnalla.
	05.30	Panssarintorjuntatykki ja pioneeriryhmä lähtivät.
	06.00	Osasto Vuoristo lähti. Osastoon kuului joukkue 7.K:sta, joukkue 9.K:sta ja joukkue 5.K:sta.
	09.00	Osasto Vierimaa (Komppania Vierimaa ja komppania Vuoristo) lähtivät Lososta Löytövaaraan, jossa saivat yhteyden kapteeni Mankoseen. Losoon jäi osasto Johnheim. (Runsas joukkue, konekiväärijoukkue, puoli kranaatinheitinjoukkuetta ja panssarintorjuntatykki).
	19.00	Lähetettiin löytövaarassa oleville osastoille muonaa Kälkäsen ympäri. Reuhkassa tilanne on ennallaan.
4.2.1940	05.00	Komppania Vierimaa aloitti maantien etelä-, ja komppania Vuoristo maantien pohjoispuolella, etenemisen Löytövaarasta länteen, tehtävänä puhdistaa tienvarsi. Hyökkäys pysähtyi "ryssän" korsujen lähelle, jotka sijaittivat maantien molemmilla puolilla sunnilleen Löytöjärven pohjoiseen pistävän lahden pohjoispuolella, Paloahossa. Vänrikki Vuoristo haavoittui kuolettavasti ja vänrikki Junes lievästi.
		Aamupäivällä valmistauduttiin Reuhkassa hyökkäykseen Losoa vastaan. Vänrikki Huuhanantin johtoon koottiin noin kahden joukkueen vahvuinen osasto.
	13.00	Alkoi Loson eteläpuolella olevan kranaatinheitinjoukkue Lahtisen tulivalmistelu.

- 14.30 Hyökkäys alkoi. Vänrikki Huuhanantti hyökkäsi pohjoispuolella, suunnaten liikkeensä idästä päin. Tien eteläpuolella hyökkäsi vänrikki Johnheim. Hyökkäys tyrehtyi tien molemmilla puolilla vihollisen konekiväärin takia. Eteläpuolella vänrikki Kettunen haavoittui kuolettavasti. Illalla Huuhanantti palasi takaisin. Losoa jäi varmistamaan eteläpuolelta osasto Johnheim ja pohjoisesta joukkue Rönty. (liitteenä luonnos varmistusryhmyksestä. Liite N:o 100).
Reuhkassa ei erikoista.
- 5.2.1940 Asemasotaa, partiointia etelässä ja korsujen kaivamista.
- 16.00 Vänrikki Alapiessa lähti noin joukkueen vahvuisen 7.K:n osaston kanssa Löytövaaraan kapteeni Mankosen käyttöön.
- 6.2.1940 03.00 Saatiin käsky irrottaa jälleen noin komppanian vahvuinen osasto kapteeni Lassilalle Ukonvaaraan.
- 06.00 Osasto Huuhanantti (Kaksi pioneerijoukkuetta a´30 miestä 9.K:sta) lähti Ukonvaaraan.
- 09.30 Rykmentin käsky. (Liite N:o 53).
Reuhka: asemasotaa.
- 7.2.1940 00.30 Puhelimella tuli rykmentin käsky vahvistaa vielä Huuhanantin osastoa.
- 05.00 Vänrikki Kuula ja noin 30 miestä 8.K:sta liittyi Huuhanantin komppaniaan Lassilan pataljoonan marssiessa Reuhkan kautta Alasenjärven pohjoispuolen maastoon. Huoltoa varten liitettiin komppaniaan 8.K:n kenttäreitti, osa kuormastosta ja huoltohenkilöstö.
- 05.30 Täydennystä osasto B:stä 1 ups, 2 au:ta ja 27 miestä.
Jako: 7.K yksi aliupseeri ja 15 miestä, 8.K neljä miestä, 9.K yksi aliupseeri ja kuusi miestä ka KKK yksi upseeri. Vänrikki Vehmas.
- 10.10 Ilmoitus vänrikki Johnheimilta. (Liite N:o 54).
Asemasotaa. Vihollisen lentotoimintaa ja muonan pudotuksia.
- 20.00 Komentopaikka siirtyi korsuun.
- 8.2.1940 Asemasotaa, partiointia ja vihollisen lentotoimintaa.
- 16.00 Alikersantti Kautelan partio lähti. Partion tehtävänä on ottaa selkoa vihollisen ryhmyksestä tien läheisyydessä Reuhkavaaran ja Loson välillä. Partio yritti tielle parisataa metriä Reuhkan korsujen itäpuolella, mutta totesi tien varmistetuksi. Partio ampui vihollisen parivartion.
- 9.2.1940 03.00 Vänrikki Johnheim ilmoitti puhelimella ”ryssän” liikehtivän Losossa.
- 08.30 Kevyen ryhmän partio lähti Lahdenperän johtamana.
- 12.00 Partio palasi. Ei erikoista.

- 15.30 Johnheim ilmoitti, että vihollinen hyökkää Lososta hänen vasempaan sivustaansa.
- 16.30 Johnheim ilmoitti, että hyökkäys on torjuttu.
- 21.40 "Ansan" puhelinsanoma. (Liite N:o 55).
Reuhka: Päivän kuluessa ei erikoista.
- 10.2.1940 07.00 Saapui tykistön tulenjohtaja, luutnantti Karttunen, tiedustelemaan tykistön ampumamahdollisuuksia Reuhkassa ja Losossa ja suorittamaan kannanmittausta.
- 10.00 Ilmoitus vänrikki Vierimaaalta Löytövaarasta. (Liite N:o 56).
Asemasotaa ja partiotoimintaa.
- 11.2.1940 07.00 Luutnantti Rivioja soitti Löytövaarasta ja ilmoitti, että sieltä alkaa piakkoin hyökkäys lännen suuntaan. Lososta on lähetettävä partio tien suunnassa Löytövaaraan.
- 07.15 Käsky puhelimella Johnheimille mainitun partio lähettamisestä.
- 07.30 Johnheim soitti, että Ukonvaaraan on tullut 13 miestä kersantti Hyvösen joukkueesta. Joukkue oli varmistustehtävässä Löytöjärven länsipuolella. Miehet kertoivat joukkueensa joutuneen yllätetyksi. Osa oli vetäytynyt Losoon, osa liittynyt Vierimaahan kersantti Hyvösen johtamana.
- 08.30 Lososta lähetettiin vahva partio Löytövaaran suuntaan ottamaan selvää siellä vallitsevasta tilanteesta.
- 08.45 "Ryssä" ampui ja pommitti leirialuetta.
- 09.15 Yhdyspartio Losoon. Puhelinyhteys on poikki.
- 14.00 Löytövaaraan lähetetty partio palasi. Ei ollut saanut yhteyttä Hyvöseen.
- 15.30 Majuri Hyvärinen ilmoitti puhelimella Löytövaarasta, että kersantti Hyvönen on entisellä paikallaan Löytöjärven rannalla. Korsujen puhdistaminen jatkuu.
- 16.30 Puhelinkäsky Johnheimille lähettää aamulla tulleet Hyvösen miehet takaisin osastoonsa.
- 17.00 Johnheim ilmoitti, että Ukonvaaraan oli tullut kersantti Hyvösen lähettämä partio.
- 22.30 Puhelinyhteys vänrikki Vierimaan kanssa. Löytövaarassa on enää vain pari korsua puhdistamatta. 7.K ei ole Vierimaan käytössä, vaan se on siirretty itään. Osasto Hyvönen on liitetty Vierimaahan, jonka yhteydessä se myös huolletaan.
- 12.2.1940 07.30 Saapui tykistön mittauselin.
- 08.00 Vierimaa soitti, että hänen länsipuolellaan on todettu vihollisen partioita. Lähetettiin partioita sekä Ukonvaarasta että Rönnystä Löytövaaran suuntaan.

- 10.30 Johnheim ilmoitti, että hänen lähettämänsä partio on ammuttu noin yhden kilometrin päässä Lososta itään tien pohjoispuolelle.
- 12.30 Rykmentin puhelinkäsky: Pääosa Reuhkassa olevista pataljoonan voimista on irrotettava ja siirrettävä Kälkäsenjärven pohjoispuolelle. Reuhkaan on jätettävä varmistus.
- 16.30 Lähti Esikuntakomppania (- rakennusryhmä), kaksi joukkuetta 9.K:sta, yksi joukkue 7.K:sta, Ukonvaarasta vänrikki Rönnyyn joukkue 7.K:sta, kranaatinheittimen puolijoukkue Lahtinen sekä yksi pioneeriryhmä Kälkäseen. Varmistukseen Reuhkaan jäi joukkue 8.K:sta, konekiväärijoukkue Vehmas, kaksi pioneeriryhmää vänrikki Laitisen johdolla ja kranaatinheittimen puolijoukkue. Losoon Ukonvaaran puolelle Johnheimin joukkue, pioneeriryhmä, yksi konekivääri ja panssarintorjuntatykki ja Loson pohjoispuolelle Angelvan joukkue 7.K:sta. Vanhimpana toimii luutnantti Björklund.
- 20.00 Kälkäsessä majoituttiin samaan maastoon, missä oli oltu 28-29.1. Siellä pataljoonaan liittyi vänrikki Vierimaa, joka oli saanut Löytövaaran korsut selvitettyä aikaisemmin päivällä noin klo 14.00, sekä Vierimaan mukana ollut konekiväärijoukkue, Junes, kersantti Lahdenkaupin johdossa. Pataljoonaan liittyivät lisäksi sille alistettuina Liisanantin ensimmäinen komppania, sekä 4. ja 5. komppaniasta kokoonpantu komppania Suokkonen. Lisäksi vielä yksi panssarintorjuntatykki jota johti vänrikki Sipilä.
- Pataljoonan komentaja kävi rykmentin komentopaikalla, missä kuuli tilan-neselostuksen. Pataljoonan kokoaminen johtui vihollisen hiihto-osastojen ilmestymisestä Kiekinkosken suunnasta. Käskettiin lähettää joukkueen vahvuinen Tiedustelu-, ja taisteluosasto Kusionvaaraan. Osaston johtajaksi määrättiin vänrikki Liisanantti, joka oli paikalla ja sai käskyn heti.
- 22.15 Puhelinilmoitus: ”Ryssä” on liikkunut Kusionvaarasta etelään tai länteen.
- 22.30 Vänrikki Liisanantti lähti Kusionvaaraan.
- 13.2.1940 08.00 Puhelimella tuli käsky palata takaisin Reuhkavaaraan, jonka eteläpuolella on myös havaittu ”hiihtoryssiä”.
- 10.00 Pataljoona, (miinus komppania Suokkonen), sekä joukkue Liisanantti, lähti marssimaan Kälkäsestä Reuhkaan. Suokkosen komppania jäi paikalleen ja siirrettiin kohta Kesseliin sinne ilmestyneitä ”ryssän” voimakkaita partioita vastaan. Kuului laukaustenvaihtoa pohjoisesta huoltotien suunnasta.
- Ilma oli kirkas. Marssia häiritsivät vihollisen hävittäjät. Kälkäsenjärven ylittäminen oli vihollisen lentotoiminnan takia hankalaa. Hävittäjien konekiväärituli aiheutti tappioita viimeisenä hiihtäneessä 7.K:ssa.
- 17.00 Perillä Reuhkassa. Luutnantti Hyvösen johdossa oleva osa ensimmäisestä komppaniasta heitettiin etukäteen Niskavaaraan, jossa luutnantti Björklundin mukaan oli vihollisia.
- Luutnantti Björklundin selostus:
- 06.00 Todettiin puhelinyhteyksien olevan poikki, sekä Ukonvaaraan, että Rönttyyn. Lähetettiin heti vikapartio ja ilmoitettiin asiasta kapteeni Sihvoselle, jolta

saatiin tietää, että vihollisen vahvoja partioita on liikkunut muun muassa Jumissa ja Järvenpäässä. Losoon menevä vikapartio pääsi Niskavaaraan saakka, jossa todettiin olevan vihollisia. Vikapartio palasi. Lähetettiin uusi, vahvempi partio, mutta se ei päässyt kuin maantielle saakka, kun kuuli ”ryssien” pulinaa Niskavaaraan vievältä huoltotieltä. Leirialue hälytettiin ja maantien suuntaan järjestettiin hevos-, ja muista toimitusmiehistä sekä viestimiehistä ketju. Vihollinen pysäytettiin ja etummaisat ammuttiin maantien varressa olevan aukean etelälaitaan. Lähetettiin kymmenen miehen partio vänrikki Laitisen johdolla vihollisen sivustaan oikealle. Partio hajotti 30 miehen vihollispartion, mistä ampuivat viisitoista ”ryssää”. Viholliset käyttivät kivääriranaatteja.

16.30 Saapui luutnantti Hyvösen komppania, joka lähti etenemään Niskavaaraan ja puhdisti sinne johtavan tien. Viholliselta jäi Reuhkan lähelle pienoischeittimiä, pikakivääreitä, radiopuhelimia y.m.

18.00 Lähetettiin partio tietä myöten länteen ottamaan yhteyttä toisen pataljoonan varmistusosastoihin. Samoin partio ja puhelinrakennusryhmä lähetettiin Niskavaaraan ottamaan yhteyttä luutnantti Hyvöseen.

22.00 Lähetettiin tiedustelupartio Niskavaaran ohi Kalliolammen maastoon.

Päivän kuluessa olivat pataljoonan kuormaston taaemman portaan hevosmiehet mukana tulitaistelussa ”hiihtoryssien” kanssa Kesselin maastossa.

14.2.1940 Yön kuluessa yritti luutnantti Hyvösen osasto Niskavaaran valtaamista siinä onnistumatta.

03.00 Vänrikki Kemppainen ilmoitti Kälkäsen etelärannalla olevasta puhelinkeskuksesta (Klaava 2), että Nuottiniemestä kuuluu tappelun ääniä ja pyysi lisää väkeä. Vänrikki Kemppaisen tehtävänä oli omalla viestimiehistöllään ja hänelle alistetulla kahdella pioneeriryhmällä varmistaa Kälkäsen eteläranta. Kemppaiselle lähetettiin yksi pikakivääriyhmä.

Lähetettiin 9.K luutnantti Hyvösen avuksi Niskavaaraan.

06.30 Kersantti Vuontisvaaran partio saapui Kalliolammelta. Partio oli havainnut vihollisten jälkiä Losoon vievän huoltotien lähistöllä.

Seegerstråle ja Hyvönen ilmoittivat aloittaneensa hyökkäyksen.

07.30 Niskavaara on vallattu. Alopeus 1.K:sta kunnostautui. Sotasaalis: Kolme pienoischeitintä, kolme pikakivääriä, kaksikymmentä automaattikivääriä y.m.

07.45 Rönnyyn joukkue ja konekiväärin puolijoukkue Vehmas lähtivät Kälkäseen vänrikki Kemppaiselle.

Vihollinen yritti päivän aikana Kälkäsen yli, muuta yritystä torjuttiin. Jälle ammuttiin noin 30 ”ryssää”. Ammuttiin vihollisen majuri ja saatiin vangiksi politrukki, jonka kertoman mukaan Kälkäsen pohjoispuolella pitäisi olla kaksi ”ryssän” hiihtopataljoonaa ja yksi pataljoona yrittämässä etelän suunnasta.

Vihollinen on katkaissut huoltotiemme Kesselissä, joten ei huoltotäydennystä. Reuhkassa ei erikoista.

15.2.1940 05.00 Luutnantti Klemola soitti: E-tarvikkeita on sairausautoasemalla.

- 07.30 Rykmentin puhelinkäskey: Kaksi joukkuetta Reuhkasta rykmentin käyttöön. Huoltoyhteydet ovat poikki.
- 09.30 Vänrikki Vierimaan ja vänrikki Järvisen joukkueet lähtivät edellisen johdosta Kälkäseen.
- 10.30 Kersantti Lahdenperän partio lähti Niskavaaran kautta vihollisen jälkiä etelään. Toinen partio lähti samanaikaisesti Johnheimin toimesta Ukonvaarasta etelään.
- 18.00 Lahdenperä saapui. Oli seurannut vihollisen jälkiä Kalliolammelta itään vievää purolinjaa kilometrin verran itään Ukonvaarasta etelään johtavasta tiestä. Arveli jälkien siitä johtavan Kuusijärvelle. (Liitteenä luonnos etelästä tulleen "hiihtoryssän" todennäköisistä kulkuteistä).
- Vänrikki Manninen lähti hakemaan e-täydennystä, jota ei oltu saatu pariin vuorokauteen.
- 22.00 E-täydennys saapui.
- Päivän kuluessa tapeltiin "hiihtoryssiä" kanssa muun muassa Vetkon maastossa.
- 16.2.1940 Partio toimintaa. Lahdenperän partio kävi etelässä. Ei erikoista.
- 17.00 Rönnyyn joukkue palasi Reuhkaan. Kälkäsestä ei erikoista.
- 19.00 Johnheim ilmoitti, että Lososta kuuluu epäilyttävää "ryssiä" pulinaa.
- 17.2.1940 03.00 Majuri Hyvärinen ilmoitti Löytövaarasta, että siellä on todettu vihollisen liikehtivän Kuusijärveltä länteen päin.
- 04.00 Vänrikki Rönty sai, rykmentin puhelinkäskyn mukaisesti, käskyn lähteä joukkueensa kanssa Niskavaaran kautta etelään vihollisen jälkiä pitkin, tehtävänä tiedustella ja tavatessaan vihollisen, tuhota se tahi vihollisen ollessa ylivoimainen, viivyttää sitä tossutien suunnassa.
- 05.00 Rönty lähti.
- 10.30 Rönnyyn partio ilmoitti Niskavaarasta, että vihollisia on tavattu Kalliolammen luoteispuolella. Rönty on vetäytynyt taistelutta. Sai käskyn jäädä puolustukseen niin sanotun neljän tien risteyksen seuduille.
- 13.00 Rönnyyn partio ilmoitti, että "ryssiä" on noin 200 miestä etenemässä tietä Kalliolammelta pohjoiseen, Niskavaaran ja Ukonvaaran välistä.
- 13.15 Yhteys Ukonvaaraan katkesi. Rönty sai käskyn lähteä vihollisen perään ja lähettää yhden ryhmän ottamaan yhteyttä Ukonvaaraan. Kapteeni Sihvonen lupasi lähettää Jumista vänrikki Hallavon johdolla kaksi joukkuetta vihollisen sivustaan. Luutnantti Kummum 1.K:sta lähti, johdossa osa Hyvösen komppaniasta Niskavaarasta itään vihollisen sivustaa.
- 14.00 Ilmoitus Rönnyltä: Ei pääse etenemään.

- 16.00 Lehtovaarasta saapui kaksi II pataljoonan joukkuetta vänrikki Suosteen johdolla. Ohjattiin Niskavaaraan, jossa sen on otettava yhteys luutnantti Kummuun.
- Noin 19.00 Ilmoitettiin, että luutnantti Kummu ja vänrikki Rönty olivat haavoittuneet. Vihollinen on pureutunut maastoon tossutien ja Niskavaara – Ukonvaaran huoltotien risteyksessä. Kummun haavoituttua, luutnantti Hyvönen otti Niskavaaran suunnassa toimivat osastot johtoonsa.
- 20.00 Osasto Huuhanantti palasi Kälkäsestä: (Noin joukkue 9.K:sta ja joukkue 8.K:sta).
Osasto oli ollut alistettuna Lassilan pataljoonassa. (I/JR 27). Huuhanantti lähti myös Niskavaaran kautta osasto Hyvösen vahvennukseksi.
- 21.30 Kersantti Lahdenperän partio lähti tutkimaan vihollisen tossutietä etelämpänä.
Ilmoitettiin, että ”hiihtoryssistä” on osa päässyt Ukonvaaran ja Niskavaaran välistä Losoon.
Koko yön ajan käytiin kiivasta taistelua tossutien päässä olevan vihollisen kanssa.
- 18.2.1940 02.00 Lahdenperän partio palasi. Oli tavannut pieniä vihollisen osastoja Kalliolammen tienoilla.
- 07.30 Luutnantti Hyvönen ilmoitti, että ”hiihtoryssä” on saatu tuhottua. Losoon pääsi siirtymään muutamia vihollisia. Vihollisia kaatui arviolta 100 miestä.
Vänrikki Suoste lähti puhdistamaan huoltotien vartta Ukonvaaraan. Huuhanantti jäi varmistamaan tossutietä taistelupaikan maastoon. Luutnantti Hyvönen palasi Niskavaaraan.. Lähetettiin vikapartio Ukonvaaraan korjaamaan katkennutta puhelinyhteyttä.
Aamulla tykistö aloitti tarkistusammuntansa. Kranaatinheitin ampui tehokraatteja ja sai niillä täysosumia.
- 11.00 Annettiin käsky joukkojen uudelleen ryhmittämisestä:
Ukonvaaraan lähetettiin Rönnyyn joukkue Johnheimin avuksi. 1.K jäi Niskavaaraan. Huuhanantti palasi 9.K:n joukkueen kanssa Reuhkaan. Kuula jäi 8.K:n joukkueen kanssa kenttävartioon tossutien päähän. Vänrikki Suosteen osasto palasi Reuhkan kautta Lehtovaaraan ja vänrikki Hallavon joukkue Jumiin.

Vihollinen ampui leiriämme hävittäjistä.
- 12.30 Ilmoitus vänrikki Johnheimiltä, että hänen on ollut pakko jättää Ukonvaara. Kello 07.00 oli vihollinen tehnyt ensimmäisen hyökkäyksen joka torjuttiin. Kello 10.00 tuli toinen hyökkäys, joka niin ikään torjuttiin. Kello 11.00 ”ryssä” aloitti kolmannen hyökkäyksen, jolloin Johnheimin saarroitusuhan takia oli jätettävä ensin etulinjansa maantien lähellä, jonne jäi panssarintorjuntatykki ja konekivääri ja sitten myös koko Ukonvaara. Johnheim vetäytyi Niskavaaraan, jossa liittyi osasto Hyvöseen.
- 13.00 Kuula sai käskyn asettua puolustukseen vihollisen viimeöisen puolustusaseman maastoon.
- 15.30 Luutnantti Segerstråle lähti komentoryhmänsä kanssa Niskavaaraan.

- 16.15 Luutnantti Hyvösen johtoon koottiin osasto Ukonvaaran takaisin valtaamista varten. Osastoon tulivat kuulumaan Komppania Huuhanantti, joukkue Hallavo ja kaksi joukkuetta toisesta pataljoonasta vänrikki Suosteen johtamana, entinen Rönnyin joukkue, sekä pieni osasto 1.K:sta. Luutnantti Segerstråle jäin Niskavaaran varmistuksen päälliköksi.
- Oma tykistö ampui Losoa ja Ukonvaaraa.
- 17.30 Saapui Lahdenperän partio, joka oli noin klo 12.00 aikaan lähetetty tossutielle. Partio kertoi ampuneensa seitsemän vihollista tossutiellä edenneestä partiosta.
- Oma tykistö ampui edelleen häirintätulta Losoon ja Ukonvaaraan. Vihollisen tossutien haara varmistettiin.
- 19.2.1940 04.00 Luutnantti Hyvösen osasto oli saatu koottua ja se aloitti etenemisensä. Mukana oli myös tykistön tulenjohtajat.
- 07.30 Luutnantti Hyvönen ilmoitti, että Ukonvaara oli vallattu takaisin, noin 70 "ryssää" oli tapettu vaaralla oleviin korsuihin ja vangiksi otettiin 12 vihollista.
- 09.00 Lähti jälleen Lahdenperän partio. Johnheimin entinen etulinja Losossa saatiin takaisin. Panssaritorjuntatykkiä ja konekivääriä ei löydetty. Varmistus järjestettiin. Ukonvaaran päälliköksi jäi edelleen Johnheim, jonka osastoa vahvistettiin Kuulan ja entisen Rönnyin joukkueilla. Tossutien päähän jäi Huuhanantti, joka työnsi varmistuksena puoli joukkuetta etelään tossutien suuntaan. Niskavaaraan jätettiin Hyvönen varmistamaan etelään. Myös Ukonvaarasta varmistettiin etelän suuntaan. Segerstråle siirrettiin takaisin Reuhkaan.
- 13.15 Rykmentistä ilmoitettiin, että etelästä on todettu 25:n hevosen kolonnan liikkuvan todennäköisesti tossutietä myöten.
- 16.00 Kersantti Nymannin partio lähti etelään tutkimaan tossutietä.
- 17.00 Muonatäydennys lähti Ukonvaaraan.
- 18.35 Huuhanantti ilmoitti, että vihollinen liikehtii hänen ympärillään. Vihollisen partio lyötiin hajalle.
- 20.2.1940 Aamuyöllä palasi Nymannin partio. Ei ollut havainnut merkkejä vihollisen hevoskolonnasta.
- 11.30 Lahdenperän partio lähti.
- 12.15 Johnheim ilmoitti vihollisten liikehtivän Losossa. Oma tykistö ampui Losoa.
- 13.15 Johnheim ilmoitti havainneensa "ryssän" liikehtivän sivustoilla.
- 14.15 Johnheim: "Ryssä" hyökkää oikealta.
- 14.30 Yhteys Johnheimiin katkesi.

- 14.40 Vihollisen hävittäjä pudotti pommeja leirialueellemme. Kaksi hevosta haa-voittui. Yhteys Röntyyn katkesi.
- 14.45 Huuhanantti ilmoitti, että hänen kenttävartiionsa oli saapunut yhdyspartio Ukonvaarasta. Vihollisen hyökkäysyritys siellä oli torjuttu ja kaikki on kunnossa.
- 14.50 Saatiin yhteys Röntyyn.
- 19.00 Saatiin yhteys Johnheimiin. Lahdenperän partio saapui ja ilmoitti havainneensa vihollisten edelleen olevan Kalliolammen eteläpuolella.
- 21.30 Rykmentistä ilmoitettiin, että oli kaapattu vihollisen radiosanoma, jonka mukaan se valmistautui uloshyökkäykseen.
- 23.00 Puhelinkäskey rykmentistä: On ryhdyttävä valmistamaan uutta huoltotietä Kälkäsen länsipuolitse Lutjalle.
- 21.2.1940 02.00 Nymannin partio lähti tutkimaan tossutietä.
- 07.00 Huuhanantin välittämänä saapui ilmoitus Nymannilta, että vihollinen on asemissa tossutien varrella.
- 08.10 Ilmoitus Huuhanantilta: Tossutien varressa ollut vihollinen on lähtenyt etelään.
- 09.40 Ilmoitettiin 9.K:n etulinjasta Reuhkasta, että vihollinen oli ripustanut valkoisia vaatteita n.s. ison korsun lähellä oleviin puihin.
- 10.00 Sotamies Nousiainen konekiväärikomppaniasta, koetti saada selvää lippujen merkityksestä ja kehotti venäjäksi korsussa olevia antautumaan. Seurauksena oli kiivas konekiväärituli vihollisen asemista. Huuhanantti ilmoitti vihollisen katkaisseensa meidän ja tykistön välisen puhelinyhteyden.
- 10.15 Huuhanantti soitti, että Nymannin partio ilmoittaa vihollisen painuneen etelään.
- 10.30 Lahdenperän partio lähti.
- 15.00 Lahdenperä palasi. Hänen partionsa totesi vihollisten painuneen etelään.
- 17.25 Puhelinyhteys Johnheimiin tykistön linjaa pitkin. Johnheim kuulee laukauksia vasemmalta. Ei mitään hälyttävää.
- 20.20 Puhelinsanoma rykmentistä. (Liite N:o 57).
- 20.30 Lahdenperän partio lähti opastamaan Järvenpään tulleeseen osasto von Essenin joukkuetta Huuhanantin kenttävartioon, josta sen tehtävänä oli mennä kenttävartioksi Kalliolammen maastoon.
- 23.30 Osasto Mäkinien käsky. (Liite N:o 58).
- 22.2.1940 03.00 Lahdenperän partio saapui.

- 04.00 Tykki ajoi asemaan 9.K:n lohkolle.
- 07.00 Tykki alkoi ampuu suorasuuntauksella isoa korsua. Ei toivottua vaikutusta. Saatiin ampuu useita laukauksia ennen kuin saatiin seinään aukko. Korsun tuhoaminen suorasuuntauksella osoittautui vaikeaksi.
- 13.00 ”Ryssän” lentokoneet ampuivat leirialueitamme 20 minuutin ajan. Konekiväärikomppaniasta kaatui yksi mies ja esikuntakomppanian mies haavoittui. Myös kolme hevosta sai haavoja.
- 15.00 Lentohyökkäys uusiutui. Kolme hevosta haavoittui. Partio toimintaa. Hiljaista.
- 1.K palasi idästä Reuhkaan. Komppania oli ollut osasto Hyvärisen mukana Kuusijoen puolustuslinjalla. Paljon tappioita. Siellä syntyi paljon tappioita vihollisen tykkituloissa.
- 23.2.1940 Asemasotaa.
- Rykmentistä ilmoitettiin, että Loson vihollinen oli radiosanomassa valittanut vallinnutta asemaansa.
- 24.2.1940 09.30 Puhelimella tuli rykmentistä valmistava käsky korsujen valtaamiseksi.
- 13.30 Kapteeni Nousiainen ja luutnantti Lahdenperä saapuivat tutustumaan hyökkäysmaastoon.
- 16.00 Yhteinen neuvottelu komppanian päälliköiden ja tykistöupseerin (vänrikki Kuusela) ja kranaatinheitin upseerin (Laitinen) kanssa. Hyökkäyssuunnitelmas- ta. Läsnä oli myös kapteeni Nousiainen ja luutnantti Lahdenperä.
- 17.00 Rykmentin käsky: Pataljoona aloittaa korsujen valtaamisen 25.2.1940 klo 05.00. Osasto Vierimaa luvattiin takaisin.
- 20.00 Käskynanto hyökkäystä varten.
- 25.2.1940 03.30 Aloitettiin siirtyminen hyökkäysvalmiusasemiin. Hyökkäykseen osallistuivat Reuhkassa olleet osastot, Ukonvaarasta siirretty Huhhanantin joukkue, kello 04.55 saapunut osasto Vierimaa, jossa oli kaksi alle 20 miehen joukkuetta 8.K:sta ja 9.K:sta (Järvinen), kaksi joukkuetta toisesta pataljoonasta luutnantti Harlon johtamana, kranaatinheittimen puolijoukkue Lahtinen, yksi tykki ja kaksi pioneeriryhmää.
- Korsujen valtaamista varten oli muodostettu kolme iskuryhmää. Yksi vänrikki Lassilan ja kaksi vänrikki Alapiessan johtoon.
- Hyökkäys suunnat ilmenevät luonnoksesta. (Liite N:o 59).
- Tykistö ampui häirintää yön aikana.
- Osasto Johnheimin tehtävänä oli sulkea etelän suunta Ukonvaarassa, Kuulan tehtävänä oli sulkea tie Lososta itään, kersantti Angelvan osaston varmistaa pohjoisen suunta sekä luutnantti Hyvösen Niskavaarassa ja kersantti Lautsilan joukkueen tossutien päässä oli varmistettava eteläinen suunta.
- 04.00 Luutnantti Harlon osasto lähti liikkeelle. Tehtävänä oli katkaista maantie Loson ja Reuhkan väliltä.

- 05.50 Hyökkäys alkoi. Eteneminen aloitettiin ilman tulivalmistelua, jolloin päästiin noin 30 metrin päähän lähimmistä korsuista. Vihollisen avattua tulen aloitti kranaatinheitin ammuttansa. Tykki avasi tulen isoa korsua vastaan sitten, kun siitä oli avattu tuli hyökkääjiä vastaan.
- 07.15 Ilmoitus luutnantti Harlolta Angelvan välittämänä: Tie katkaistu. (?)
- 09.00 Kirjallinen ilmoitus luutnantti Harlolta. (Liite N:o 59).
- 09.45 Kolme korsua on vallattu.
- 10.35 Von Essen ilmoitti, että vihollisen tykkitulo on kohdistunut Niskavaaran eteläpuoliseen maastoon ja että siellä todettiin isosta korsusta, jota vastaan toiminta oli nyt suunnattu, "ryssien" lähtevän itään ja levittävät savua suo- jakseen.
- Lähetettiin kornetti Kangas puolijoukkueen kanssa vihollisten perään Harlon suunnalle.
- 11.30 Iso korsu on vallattu. Valtaaminen tapahtui ankaran kranaatinheitin-, ja tykistövalmistelun jälkeen. Tykistövalmistelusta huolimatta, viholliset ampui- vat korsuja lähestyviä hyökkääjiä, jolloin muun muassa lähetti Karvonen kaatui.
- Joukkueet Järvinen ja Mäki-Kivistö saivat käskyn puhdistaa tien ympäristö Loson suuntaan. Sen jälkeen 7.K:n joukkue jäi varmistamaan vallattuun maastoon.
- 13.00 Von Essen ilmoitti, että Löytöjärven sivuitse oli päässyt vihollisen hiihto- osasto.
- 13.15 Annettiin käsky partion lähettämistä Ukonvaarasta Löytövaaraan.
- 14.45 Johnheim soitti, että Ukonvaaraan oli tullut Löytövaarasta partio jota oli ammuttu etelän suunnasta.
- 15.00 Rykmentin esikunnasta tuli puhelimitse käsky Loson valtaamiseksi.
- 19.00 Von Essen ilmoitti, että vihollisia on tulossa kaksi pataljoonaa tossutietä pitkin.
- 20.00 Rykmentti antoi käskyn lähteä pataljoonan voimin lyömään etelästä etenevä vihollinen.
- 22.30 Osasto, johon kuului pääosa komento-, ja viestijoukkueesta, 9.K, joukkue 7.K:sta, joukkue 8.K:sta, kaksi pientä joukkuetta 1.K:sta, kk-joukkue Kilpiö, lähti marssimaan Ukonvaaraan. Reuhkaan jäi luutnantti Bjöklund hoitamaan Reuhkan varmistusta. Matkalla otettiin yhteys von Esseniin tossutien päässä.
- 26.2.1940 02.00 Saavuttiin Ukonvaaraan, missä leiriydyttiin. Sinne oli aikaisemmin tullut Löytö- vaarasta tullut JR 65:n 5.K.
- 03.00 Lähetettiin kersantti Lahdenperän johdolla puolen joukkueen vahvuinen tiedusteluosasto etelään Lehmivaaran ja Pihlajavaaran maastoon.
- 09.15 Tiedusteluosasto palasi. Ei tavannut vihollisia.

- 11.30 "Ryssän" koneet tekivät lentohyökkäyksen. Hävittäjien konekiväärituli aiheutti tappioita: Kaksi miestä kaatui ja toistakymmentä haavoittui.
- 12.30 Komentaja ja viestijoukkue lähtivät hiihtämään Reuhkaan.
- 17.00 Ilmoitus von Esseniltä: Vihollisia liikkuu Kalliolammen tienoilla.
- 19.00 Komppaniat alkoivat saapua Ukonvaarasta. Rykmentistä annettiin Essenille välitettäväksi käsky siirtymisestä hänen pääosillaan Kuusijärven rantaan.
- 21.00 Komppanian päälliköt koolla. Käskynanto seuraavana päivänä Losossa suoritettavaa hyökkäystä varten.
- 27.2.1940 01.40 Patruunakuormat ja pioneeriryhmä lähtivät Ukonvaaraan.
- 01.45 Oppaat lähtivät Lehtovaaraan ja toinen patruunakuorma Loson pohjoispuolelle.
- 03.30 Moilasen joukkue sivuutti Reuhkan matkallaan Loson pohjoispuolelle. Aikaisemmin oli lähtenyt 9.K, Vierimaan osasto ja konekiväärit.
- 05.00 Hyökkäys alkoi. Hyökkäyssuunnat ilmenevät oheisesta luonnoksesta.
- 07.00 Patruunoita meni lisää Losoon.
- 09.30 Lahdenperän partio lähti etelään.
- Eteneminen Losossa oli hidasta. Idän suunnasta hyökkäävän osasto Huuhanantin pysäytti vihollisen konekiväärituli. Luoteessa osasto Harlon kaistalla oli helpompaa.
- 11.15 Kolme vihollisen hävittäjää ilmestyi Losoon. Ampuivat lähimaastoa ja pudottivat pommeja. Tuli joitakin tappioita. Hävittäjät vaikeuttivat toimintaa ilmasuojattomassa maastossa.
- 11.30 Luutnantti Harlo ilmoitti, että hänen komppaniansa on vallannut 12 korsua. Kyseessä olivat Loson varustuksen länsipään pesäkekorsut.
- 11.45 Jälleen vihollisen lentokoneita. Lumipyry pakotti ne pois.
- 14.00 Lahdenperän partio palasi.
- Loso: Vallattu maasto lännessä varmistettiin työntämällä varmistusketju mäen länsipuolisen rinteen päälle pesäkekorsujen ja Loson väliin. Muualla varmistus on Losoa ympäröivän aukean laidassa. Suorasuuntaustykki tuhosi tien eteläpuolella olevan vartiokorsun.
- 21.00 Harlon komppania siirtyi lepäämään Lehtovaaraan. Varmistuksen otti vastaan Angelvan joukkue.
- 22.00 Komentajan käskynanto hyökkäyksen jatkamisesta.
- 28.2.1940 01.30 Lähti käsikranaattitädennys Ukonvaaraan ja Losoon.
- 04.00 Alkoi ryhmittäminen hyökkäyksen jatkamista varten.

- 06.30 Saatiin uusi käsikranaatti täydennys, joka lähetettiin edelleen Ukonvaaraan, Losoon ja Mäki-Kivistölle.
- 07.30 Komentaja lähti tutustumaan Reuhkan korsumaastoon. Hyökkäys Losossa edistyi hyvin hitaasti.
- 11.00 Kersantti Lahdenperän partio lähti.
- 15.00 Luutnantti Lahdenperä ja pastori Reinilä tulivat ja lähtivät komentajan kanssa käymään Losossa.
- 16.00 Rykmentistä ilmoitettiin, että saadaan yksi komppania osasto Salomiehestä avuksi varmistustehtävään.
Loso: Suoritettiin kaivautumista saavutetussa maastossa. Tänään ei ollut vihollisen lentotoimintaa.
- 29.2.1940 05.00 Alkoivat hyökkäysvalmistelut. Komppania Tammivuori on sitovassa tehtävässä idässä ja pohjoisessa.
- 07.00 Vihollisen hävittäjiä ilmestyi Losoon ja avasivat tulen.
- 10.00 Lahdenperän partio lähti.
- 11.30 Nähtiin ”ryssän” lentokoneen syttyneen tuleen Loson yläpuolella. Kone oli mahdollisesti syttynyt konekivääritulestamme. Se lensi ensin tien suunnassa länteen, sitten se kaarsi etelään ja putosi aivan neljän tien risteyksen maastoon. Kyseessä oli keskiraskas pommikone.
- 13.15 Rykmentin komentaja soitti ja ilmoitti vihollisen liikkuvan Löytövaaran suunnalla. Käski tiedustella maastoa Löytövaaran eteläpuolelta.
Komentaja antoi käskyn lähettää yhdyspartio 9.K:sta Kuulaan ja sieltä Johnheimiin. Kuulan oli lähetettävä yhdyspartio Löytövaaraan ja Johnheimin varmistuspartio etelän suunnalle.
- 15.15 Johnheim ilmoitti Essenin lähettäneen yhdyspartion, joka ilmoitti yhteyksien katkenneen ja saarroitusvaaran uhkaavan. Rykmentin komentaja antoi Johnheimin välityksellä Essenille käskyn ehkäistä vihollisen eteneminen tossutiellä ja ottaa yhteyden löytövaaraan.
- 15.30 Komentaja käski Johnheimin lähettämään partion Löytövaaraan ja ilmoittamaan Essenin tilanne ja hänelle annettu käsky, sekä ottaa majuri Hyväriseltä selvä Löytövaaran tilanteesta, jonne ei ole puhelinyhteyttä.
- 21.30 Rykmentin käsky: On lähetettävä partio Esseniin käskyllä: Essenin on mentävä takaisin entiselle paikalleen Kuusijärven rannalle. (Essen oli ilmoittanut kenttävartiensa vetäytyneen).
- 22.00 Partio lähti.
- 1.3.2014 07.30 Partio palasi. Käsky on todennäköisesti väärin välitetty. Essen on todennäköisesti saanut sen käsityksen, että kysymyksessä on entinen paikka Kalliolammen maastossa.
- 07.35 Partio Lahdenperä lähti ottamaan yhteyttä Esseniin ja oikaisemaan mahdollisen väärinkäsityksen. Vihollisella oli ilmoittoa.

- 13.30 Lahdenperän partio palasi. Toi Esseniltä kaksi ilmoitusta. (liite N:o 60).
- 14.30 Puhelimella tuli rykmentistä käsky välitettäväksi Essenille: Osasto valvoo osillaan Kuusijärven rantaa entisessä maastossa ja osillaan ottaa yhteyden Kaikkolammella olevaan osasto Häröön, joka on taistelussa.
- 15.00 Partio lähti viemään käskyä Essenille ja samalla vei muonaa sinne.
- 18.30 Rykmentin käsky: Komppania Tammivuori takaisin osasto Salomieheen.
Loso: Päivän kuluessa tiedusteltiin.
- 19.00 Käskynanto seuraavaa päivää varten.
- 23.30 Partio Esseniltä palasi.
- 2.3.1940 04.00 Toiminta alkoi Losossa.
- 08.00 Ilmoitettiin, että Losossa oli sekä tien pohjois-, että eteläpuolella päästy lähelle vihollisen korsuja.
- 12.00 ”Ryssillä” on kiivasta lentotoimintaa. Hävittäjien konekivääritulta ammuttiin Losossa, jolloin syntyi tappioita. Luutnantti Hyvönen kaatui. Reuhkan leiri-alueella pommitettiin, minkä seurauksena esikuntakomppanian toimitusjoukkueen telta sai täysosuman. Teltassa ei onneksi ollut ketään sisällä. Kaksi hevosta kuoli ja kolme miestä haavoittui.
- 17.00 Partio palasi Essenistä. Essen ei ollut vielä saanut yhteyttä Häröön. Oli ollut pakotettu vetäytymään hieman taaemmaksi. Essenin osaston huoltotilanne on keho ja ”ryssän” painostus on kova.
Losossa saatiin vallattua yksi korsu.
- 3.3.2014 05.00 Toiminta Losossa alkoi. Edettiin kaivautumalla lumeen lähemmäksi.
- 12.00 Vihollisen lentotoiminta alkoi.
- 13.30 Rykmentin puhelinilmoitus: Vihollisen läpimurtoyritys Kuusijoella Löytövaaraan. On valmistauduttava joukkojen irrottamiseen.
- 13.45 Rykmentin käsky: Essenin on päävoimillaan iskettävä Kuusijärven suunnasta Löytövaaraan etenevän vihollisen sivustaan.
- 14.00 Lahdenperän partio lähti viemään käskyä.
- 15.00 Rykmentin käsky: Pataljoonan pääosa on irrotettava ja lähetettävä Silmälammen maastoon.
irrotetaan 9.K, 7.K, komppania Harlo ja kranaatinheitinjoukkue Seitamaa. Losoa jäi varmistamaan: Idässä Kuula, pohjoisessa 1.K:n jäännökset, lännessä joukkue Lintula, etelässä Johnheim. Konekiväärikomppania osallistui kokonaisuudessaan varmistukseen.
- 15.30 Partio lähti viemään Essenille käskyä: Essenin on varmistettava Löytöjärven eteläpää.

- 16.00 Komentaja antoi käskyn irrottamisen valmisteluista ja varmistuksen uudesta järjestelystä.
- 19.00 Lahdenperän partio palasi Essenistä.
- Tuli puhelinsanoma suunnitteilla olleen lomauttamisen lykkäämisestä.
- Tykistön vänrikki Kuusela lähti Kannakselle, jonne yöllä myös tykki siirrettiin.
- 21.00 Ensin Essenin luokse lähtenyt partio palasi.
- 24.00 Johnheim lähetti Ukonvaarasta yhteyspartion Esseniin.
- 4.3.1940 06.00 Partio palasi ja ilmoitti Essenin olevan Löytöjärven eteläpuolella.
- 16.30 Yhdyspartio palasi Essenin kenttävartiosta.
- Loso: Ei erikoista
Löytövaara: Komppaniat ovat mukana vastahyökkäyksessä majuri Hämäläisen johdossa. Vänrikki Lassila kaatui ja vänrikki Huuhanantti haavoittui.
- 5.3.1940 09.15 Rykmentin komentaja soitti: Pataljoonan komentoporras siirtyy tämän päivän kuluessa Löytövaaraan. Iltapäivällä tehtiin lähtövalmisteluja. Varmistuksen päälliköksi jätetään jälleen Bjöklund. Hänen komentopaikkansa siirretään Loson pohjoispuolen maastoon. Samoin siirrettiin muiden varmistamaan jäävien majoitus Loson lähelle. Reuhka tyhjjeni.
- 16.00 Komentaja, esikunta, osa komentojoukkuetta ja osa viestijoukkuetta lähti Löytövaaraan. Lähettiupseeri jäi teettämään ajoneuvotietä Loson huoltotieltä maantielle Loson itäpuolelle.
- 21.00 Tultiin Löytövaaraan, jossa ensin otettiin yhteys tien eteläpuolella puolustuksessa olevaan Härön komppaniaan, jonka asemat Segerstrole oli saanut käskyn yön kuluessa vaihtaa. Sitten majuri Hyvärisen komentopaikkaan, jossa saatiin käsky tien molemmilla puolilla olevan puolustuslohkon vastaanottamisesta.
- 6.3.1940 Yön kuluessa 9.K otti vastaan maantien ja Löytöjärven välisen puolustuslohkon. Pataljoonan komentopaikka on toistaiseksi kapteeni Schönpergin kanssa samassa paikassa. Puolen yön tienoilla kapteeni Airimo otti vastaan lohkon kapteeni Schönbergiltä.
- 01.30 Lähettiupseeri saapui Löytövaaraan. Kuormasto oli jätetty ”ryssän” korsumäen länsipuolelle noin puolentoista kilometrin päähän. Koko yö etsittiin seitsemättä komppaniaa, jonka oli määrä ottaa vastaan lohko välittömästi tiestä pohjoiseen. 7.K:lle tarkoitetun lohkon vasemmalla puolella olevan lohkon otti vastaan Harlo.
- 07.30 Alkoi vihollisen tykistötuli.
- 08.00 Komentaja lähti ottamaan yhteyttä majuri Hyväriseen. 7.K löytyi. Se oli joutunut majuri Hämäläisen käskystä etulinjaan Silmälammen lähelle. Kiivaan tykistövalmistelun jälkeen, joka näytti kohdistuvan pääasiassa Harlon lohkolle, yritti ”ryssä” hyökkäystä, mutta se torjuttiin. Uusiintuneen tulivalmistelun jälkeen oli kovaa vihollisen painostusta koko pataljoonan

linjalla. Pataljoonan lohko piti. Jossakin vasemmalla ilmoitettiin vihollisen päässeen läpi, mutta ne lyötiin takaisin. Oikealla, 9.K:n loholla, oli yhteistoimintaa luutnantti Segerstrålen ja Essenin välillä 9.K:aan suuntautuneen painostuksen torjumisessa. Syntyi runsaasti miestappioita tykistötulussa. Pataljoonan puolustusryhmitys ilmenee oheisesta luonnoksesta. (Liite N:o 60).

- 21.00 Komentaja lähti majuri Hyvärisen puhutteluun.
- 7.3.1940 Aamuyöllä vangittiin korsun lähellä kuljeskelevä ”ryssä”.
- 07.30 Vihollisen tykistötuli alkoi.
- 08.00 Saatiin täydennyksenä 50 miestä.
- 09.30 Vihollisen painostus alkoi. Lohko kesti.
- 14.30 Painostus uusiintui, nyt se suuntautui erityisesti vasemmalle. Reservi löi vihollisen takaisin.
- 20.00 9.K:sta tullut lähetti toi Essenin ilmoituksen, jonka mukaan vihollinen on lyönyt Esssenin kenttävartion tossutien varrelta.
- Majuri Hyvärinen: Essenin on lyötävä ”ryssä” takaisin.
- 21.00 Komentaja meni majuri Hyvärisen puhutteluun.
- 8.3.1940 05.00 Kapteeni Sihvosen pataljoona saapui Löytövaaraan. Pataljoona jäi ”ryssän” korsujen länsipuolelle reserviksi. Päivän kuluessa oli vihollisen painostusta kautta koko puolustuslinjan, kuin myös Löytöjärven eteläpuolella, Essenin loholla. Käytettiin reservejä.
- 18.00 Segerstrålen ilmoitus. (Liite N:o 61).
- Illalla ilmoitettiin kolmen hyökkäysvaunun olevan maantiellä.
- 9.3.1940 02.00 Saatiin täydennyksenä miestä. Jako:
- 07.00 Vihollisen tykistötuli alkoi.
- 11.45 Sihvosen pataljoonasta tuli yksi joukkue kapteeni Kokkolan reserviksi.
- 12.30 Vihollisen tykistötuli alkoi uudelleen. Sitä kesti kello 18.00 asti. Vihollinen painosti 9.K:n loholla, jonne saatiin reservi Sihvoselta sekä pataljoonasta vasemmalle Koskisen lohkolle.
- 19.00 Ilmoitus Esseniltä: ”Ryssä” tossutien varressa.
- 10.3.1940 02.00 Lähetettiin partio Ukonvaarasta etelään.
- 03.00 Puhelinyhteys rykmenttiin Loson kautta. Tiedotettiin, että kapteeni Airimo tulee pääsemään lomalle. Tilalle tulee kapteeni Haataja. Täydennystä on odotettavissa.
- Käskey Hankion siirtymisestä. (Liite N:o 63).

Harlon osasto venytti siipensä ja otti vastaan Hankion lohkon.

- 05.00 Lososta tuli 20 kahdeksannen komppanian miestä, jotka vaihtoivat vastaavan määrän 9.K:n miehiä, viimeksi mainittujen siirtyessä vastaavasti Losoon. Tarkoitus on jatkaa näin, kunnes 8.K on kokonaisuudessaan vaihtanut 9.K:n.
- 07.00 Vihollisen tykistötuli alkoi.
- 15.10 Ilmoitus Harlolta sauman varmistamisesta. (Liite N:o 64).
- 15.30 Ristiriitaisia tietoja etulinjasta. Ilmoitettiin vihollisen tulleen läpi jossakin pataljoonamme lohkon vasemmalla siivellä, lähellä saumaa. Koottiin reservejä. Osoittautui, että vihollinen oli päässyt läpi meistä vasemmalla, etulinjaan siirretyn 6.K:n (Sihvosen pataljoona) loholla. Paljon tappioita. Etulinjan korsut jäivät vihollisille.
- 20.00 Kapteeni Haataja saapui Löytövaaraan.
- 20.10 Käsky "Humaukselta". (Liite N:o 65).
- 20.40 Ilmoitus "Valtilta". (Liite N:o 66).
- 11.3.1940 Yön kuluessa suoritettiin vasemmalla olevan pataljoonan loholla vastahyökkäys, jonka seurauksena entiset asemat saatiin takaisin.
- Vihollinen ampui koko yön tykistötulta.
- 10.00 Komentoporras siirtyi uuteen paikkaan "ryssän" korsumäen länsipuolelle. Siirtyminen sujui hyvin. Perillä aloitettiin korsujen kaivaminen. Väliaikainen majoittuminen tapahtui viestijoukkueen korsuun. Päivä oli merkillisen rauhallinen.
- 12.3.1940 07.00 Vihollisen tykistötuli alkoi. Vihollisen painostus oli ankaraa 9.K:n loholla, jossa vänrikki Vierimaa oli ottanut päällikkyuden Segerstrålen siirryttyä Losoon.
- 13.50 Ilmoitus Vierimaalta. (Liite N:o 68).
- 14.30 Lähetti ilmoitus, että kuusi hyökkäysvaunua liikkuu Löytöjärven jää länteen. Järjestettiin tähystys ja ruvettiin panssarintorjunta aseita järven puolelle.
- 15.40 Kirjallinen ilmoitus Vierimaalta. (Liite N:o 69).
- Illalla hyökkäysvaunut palasivat takaisin.
- 18.55 Ilmoitus Vierimaalta. (Liite N:o 70).
- Illalla panssarintorjuntatykit saatiin asemaan Löytöjärven rantaan.
- 13.3.1940 06.45 Alkoi kiivas vihollisen tykistötuli, ankarin mitä pataljoonamme oli kokenut.
- 07.30 Ilmoitettiin hyökkäysvaunujen liikkuvan jälleen jäällä.
- 08.30 Ilmoitus Vierimaalta. (Liite N:o 71).
- 10.00 Ilmoitus hyökkäysvaunun tuhoamisesta. (Liite N:o 72).

- 10.30 Saapui majuri Hyvärisen lähetti, joka toi käskyn vihollisuuksien lopettamisesta klo 11.00. Heti lähetettiin käsky edelleen etulinjaan, jonne se ehti aivan viime tingassa.
- 11.00 Täsmälleen kello 11.00 vaimeni tykistötuli, jatkuttuaan täydessä voimassaan loppuun asti. Yksittäisiä kiväärin laukauksia kuului vielä muutaman minuutin ajan.
- Lähettiupseeri lähti etulinjaan valvomaan annettujen käskyjen noudattamista. Rauhallista.
- 18.00 Komppanioiden päälliköt käskynotossa. Harlo sai käskyn liittyä pataljoonaansa.
- 22.30 Käsky vetää joukkojen pääosat puolen kilometrin päähän etulinjasta.
- 14.3.1940 Taistelumaaston puhdistamista.
- 15.00 Valmistava käsky siirtymisestä seuraavan päivän kuluessa Kuhmon kunnalliskodin maastoon.
- 22.00 Käskynanto marssia varten.
- 15.3.1940 03.00 Luutnantti Vallen komppania, Jr 65:stä, otti vastaan etulinjan varmistamisen Vierimaalta ja Vaaranniemeltä.
- 06.50 Puhelintiedotus: "Valtti" ottaa vastaan Loson varmistamisen.
- 07.30 Majoitustiedustelijat lähtivät Polvelaan.
- 09.00 Marssi alkoi. Järjestys: 8.K, Esik.K, 7.K, 9.K, KKK ja kuormasto. Marssitie: Löytövaara – Loso – Lehtovaara , jossa 9.K ja KKK liittyivät mukaan, Vetko – Lutja – Polvela.
- 17.00 Pataljoona oli Polvelassa.
- 16.3.1940 07.00 Majoitus osasto 1 ups, 1 au ja 10 miestä yksiköistään lähtivät kunnalliskodin maastoon. Majoittuminen tapahtuu suurimmaksi osaksi sisätiloihin.
- 12.00 Pataljoona lähti marssimaan.
- 17.3.1940 Lepoa ja saunomista.
- 18.3.1940 Samoin
- 19.3.1940 Samoin. Jumalanpalvelus kello 14.00.
- 28.3.1940 Pataljoona siirtyi Nurmekseen.

